

Hallituksen esitys Eduskunnalle 84. Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymien merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevan yleissopimuksen ja kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan yleissopimukseen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleiskokous, Kansainvälinen työkonferenssi hyväksyi vuonna 1996 merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevan ILO:n yleissopimuksen nro 180 ja sitä täydentävän suosituksen nro 187 samoin kuin vuodelta 1976 olevaan kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan ILO:n yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan.

Merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevassa yleissopimuksessa on määräyksiä merenkulkijoiden enimmäistyöajoista ja vähimmäislepoajoista määrätyn ajanjakson aikana. Lisäksi siinä on määräyksiä alusten miehityksestä ja laivanvarustajan ja päällikön vastuusta.

Suomi ratifioi yleissopimuksen nro 147 vuonna 1978. Yleissopimukseen liittyvän pöytäkirjan tarkoituksena on kauppa-aluksissa noudatettavan vähimmäistason korottaminen siten, että pöytäkirjan ratifioivan jäsenvaltion tulee sitoutua noudattamaan sen lisäliitteen A-osassa mainittua kahta yleissopimusta. Kyseisistä yleissopimuksista laivaväen asuntoja aluksessa koskeva yleissopimus nro 133 on ratifioitu Suomessa vuonna 1974. Toinen on yleissopimus nro 180, jonka hyväksymistä ja voimaansaattamista tässä esityksessä ehdotetaan.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi yleissopimuksen nro 180 ja yleisso-

pimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan sekä lain yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Merityöaikalain ja työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annetun lain vähimmäislepoajoja sekä työaika-asiakirjoja koskevia säännöksiä muutettiin 1. päivänä maaliskuuta 2001 siten, että ne täyttävät yleissopimuksessa nro 180 asetetut vaatimukset. Kun kyseinen yleissopimus hyväksytään, poistuu myös yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan ratifiointiaste.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan. Voimaantulosta ehdotetaan säädettäväksi tasavallan presidentin asetuksella.

Yleissopimus nro 180 tulee voimaan kuuden kuukauden ja yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja kahdentoista kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pääjohtaja on rekisteröinyt viiden sellaisen jäsenvaltion ratifiointit, joista kolmella kullakin kauppalaivasto on bruttovetoisuudeltaan vähintään miljoona. Sen jälkeen yleissopimus nro 180 tulee voimaan kunkin jäsenvaltion osalta kuuden kuukauden ja yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja kahdentoista kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun sen ratifiointi on rekisteröity.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Asian valmistelu	3
2. Nykytila	3
2.1. ILOn yleissopimus nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä	3
2.2. Kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan ILOn yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja vuodelta 1996	4
3. Esityksen vaikutukset	4
4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	5
1. Yleissopimus nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä	5
1.1. Yleissopimuksen sisältö	5
1.2. Yleissopimuksen suhde Suomen lainsäädäntöön	6
1.2.1. Merityöaikalaki	6
1.2.2. Laki työajasta kotimaan liikenteen aluksissa	8
1.3. Yleissopimuksen suhde yhteisölainsäädäntöön	10
2. Kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan ILOn yleissopimukseen nro 147 liittyvä lisäpöytäkirja vuodelta 1996	10
2.1. Pöytäkirjan sisältö	10
2.2. Pöytäkirjan suhde Suomen lainsäädäntöön	11
2.3. Pöytäkirjan suhde yhteisölainsäädäntöön	11
3. Voimaantulo ja irtisanominen	11
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	12
LAKIEHDOTUS	14
merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	14
LIITTEET	15

YLEISPERUSTELUT

1. Asian valmistelu

Merenkulkijoiden työaika ja alusten miehitystä koskeva ILO:n yleissopimus nro 180 sekä kauppaluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan ILO:n yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja valmisteltiin alustavasti merenkulkualan kolmikantakokouksessa vuonna 1994. Lopulliset asiakirjat hyväksyttiin 84. Kansainvälisessä työkonferenssissa vuonna 1996.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perussäännön 19 artiklassa edellytetyllä tavalla hallitus saattoi yleissopimuksen nro 180 sekä siihen liittyvän suosituksen nro 187 ja yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan eduskunnan käsiteltäväksi syksyllä 1998 (HE 154/1998 vp). Lausunnon hallituksen esityksen laatimista varten antoivat liikenneministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Valtion työmarkkinalaitos, merenkululaitos ja merimiesasiain neuvottelukunta.

Vaikka lausunnoissa kannatettiin asiakirjojen hyväksymistä, niissä todettiin yleissopimuksen hyväksymisen edellyttävän muutoksia sekä merityöaikalakiin (296/1976) että työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettuun lakiin (248/1982). Koska pöytäkirjan ratifiointi puolestaan edellytti yleissopimuksen hyväksymistä, hallitus totesi esityksessään, ettei edellytyksiä mainittujen asiakirjojen ratifioimiselle ollut. Yleissopimusta nro 180 täydentävä suositus nro 187 saatettiin eduskunnan tietoon huomioon otettavaksi tulevassa lainsäädäntötyössä. Asiaa käsiteltiin myös Suomen ILO-neuvottelukunnassa, joka piti tärkeänä yleissopimuksen nro 180 ja yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan ratifiointia.

Tämä hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä työministeriössä ja hyväksytty työministeriön yhteydessä toimivassa merimiesasiain neuvottelukunnassa sekä Suomen ILO-neuvottelukunnassa. Esitys perustuu hallituksen esitykseen (HE 6/2001 vp) laeiksi merityöaikalain ja työajasta kotimaan lii-

kenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

2. Nykytila

2.1. ILO:n yleissopimus nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaika ja alusten miehitystä

Yleissopimuksessa nro 180 on määräyksiä merenkulkijoiden työ- ja lepoajoista, alusten miehityksestä, laivanvarustajan ja aluksen päällikön vastuusta ja yleissopimuksen soveltamisesta. Sen mukaan jäsenvaltiot voivat säätää valintansa mukaan joko enimmäistyöajasta, jota ei saa ylittää tietyn jakson aikana, tai vähimmäislepoajasta, joka on annettava merenkulkijoille yleissopimuksessa määrätyn jakson aikana. Lähtökohtana on lisäksi se, että merenkulkijoiden työaikastandardin tulee perustua kahdeksantuntiseen työpäivään ja että heillä on kansallisten juhlapäivien lisäksi yksi lepopäivä viikossa.

Suomessa merenkulkijoihin sovelletaan joko merityöaikalakia tai työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettua lakia. Mainittujen lakien vähimmäislepoaikoja koskevia säännöksiä muutettiin lailla merityöaikalain muuttamisesta (151/2001) ja lailla työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta (152/2001) niin, että merenkulkijoiden työaikasäännöstö nyt vastaa ILO:n yleissopimusta nro 180 ja samansisältöistä Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestön (ECSA) ja Euroopan Unionin kuljetusalojen ammattiliiton (FST) tekemästä merenkulkijoiden työajan järjestämisestä koskevasta sopimuksesta annettua neuvoston direktiiviä 1999/63/EY, jäljempänä merenkulkijoiden työaikadirektiivi. Muutoksilla lisättiin myös merenkulun työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen mahdollisuuksia sopia työehtosopimuksella lain pakottavista säännöksistä poiketen. Lisäksi mainittujen lakien työaika-asiakirjoja koskevia säännöksiä muutettiin niin, että työ- ja

vahtivuoroluetteloita koskevat säännökset on yhtenäistetty vastaamaan edellä mainittuja kansainvälisiä asiakirjoja ja työaikalain vastaavia säännöksiä.

2.2. Kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan ILO:n yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja vuodelta 1996

Yleissopimuksen nro 147 tavoitteena on alikuntoiseen alukseen kohdistuvan kansainvälisen valvonnan tehostaminen, meriturvallisuuden lisääminen ja merenkulkijoiden elin- ja työolosuhteiden parantaminen. Yleissopimukseen liittyvä pöytäkirja pyrkii kauppa-aluksissa noudatettavan vähimmäistason nostamiseen siten, että pöytäkirjan ratifioivan jäsenvaltion on samalla hyväksyttävä kaksi pöytäkirjan lisäliitteen A-osassa mainittua yleissopimusta. Lisäksi jäsenvaltio voi halutessaan hyväksyä yhden tai useamman lisäliitteen B-osassa luetelluista yleissopimuksista.

Pöytäkirjan lisäliitteessä A mainitut yleissopimukset ovat yleissopimus nro 133, joka koskee laivaväen asuntoja aluksissa, ja yleissopimus nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä.

Lisäliitteessä B luetellut yleissopimukset ovat merenkulkijain kansallisia henkilöliikennelaitteita koskeva yleissopimus nro 108, työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista koskeva yleissopimus nro 135, merenkulkijoiden terveyden- ja sairaanhoitoa koskeva yleissopimus nro 164 ja merenkulkijoiden kotimatka-oikeutta koskeva yleissopimus nro 166.

Suomen kauppa-alusten vähimmäistaso

vastaa yleissopimuksen nro 147 vaatimuksia eikä siihen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisen edellytä lainsäädännön muutoksia. Koska yleissopimus nro 133 on ratifioitu jo aikaisemmin, pöytäkirjan hyväksymisen edellytyksenä on ainoastaan yleissopimuksen nro 180 ratifioiminen.

3. Esityksen vaikutukset

Koska Suomen lainsäädäntö täyttää yleissopimuksen nro 180 ja yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan vaatimukset, esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Yleissopimukseen nro 180 ja yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja kytkeytyvät merenkulkijoiden työaikadirektiiviin, jonka jäsenvaltioiden edellytetään toteuttavan viimeistään 30. päivänä kesäkuuta 2002. Mainittua direktiiviä täydentää merenkulkijoiden työajan valvonnasta yhteisön satamissa käyvillä aluksilla annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/95/EY. Direktiivin tavoitetta toteutetaan siten, että jäsenvaltioiden tulee tarkistaa yhteisön satamiin poikkeavien yhteisön ulkopuolisten maiden lipun alla liikennöivien alusten työaikajärjestelyt varmistaakseen, että ne ovat merenkulkijoiden työaikadirektiivin mukaiset. Yhteisön ulkopuolisten alusten työaikajärjestelyjen tarkastaminen edellyttää kuitenkin, että yhteisön jäsenmaat ovat ratifioineet sekä yleissopimuksen nro 180 että yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yleissopimus nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä**1.1. Yleissopimuksen sisältö**

Yleissopimusta sovelletaan kauppamerenkulkua harjoittaviin aluksiin, jotka on rekisteröity sellaisessa jäsenvaltiossa, jossa tämä yleissopimus on voimassa. Mikäli on epäselvää, onko alus katsottava yleissopimuksessa tarkoitetuksi kauppa-alukseksi, asian ratkaisee asianomainen viranomainen neuvoteltuaan asiasta laivanvarustajia ja merenkulkijoita edustavien järjestöjen kanssa. Yleissopimuksessa määritellään toimivaltaisen viranomaisen, työajan, lepoajan, merenkulkijan ja laivanvarustajan käsitteet. Työajalla tarkoitetaan aikaa, jonka merenkulkijan on työskenneltävä aluksen lukuun ja lepoajalla työajan ulkopuolista aikaa, johon ei kuitenkaan lasketa lyhyitä taukoja.

Yleissopimuksen 3 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat määrätä joko merenkulkijoiden enimmäistyöajoista tai vähimmäislepoajoista yleissopimuksen 5 artiklassa annettujen rajojen puitteissa.

Yleissopimuksen 4 artiklassa edellytetään merenkulkijoiden normaalin työajan olevan kahdeksan tuntia vuorokaudessa. Lisäksi merenkulkijalle on annettava viikossa yksi lepopäivä, minkä lisäksi kansalliset juhlapäivät ovat lepopäiviä. Työehtosopimuksella voidaan kuitenkin sopia tästä standardista poikkeavista työaikajärjestelyistä edellyttäen ettei järjestely ole sopimuksessa määriteltyä tasoa epäedullisempi.

Yleissopimuksen 5 artiklassa määritellään enimmäistyöajaksi enintään 14 tuntia 24 tunnin jakson aikana ja 72 tuntia seitsemän päivän jakson aikana. Mikäli jäsenvaltio valitsee vähimmäislepoaikasäätelyn, merenkulkijalle on annettava vähintään 10 tunnin lepoaika 24 tunnin jakson aikana ja yhteensä 77 tunnin lepoaika seitsemän päivän jakson aikana (1 kappale). Lepoajan saa jakaa korkeintaan kahdeksi jaksoksi, joista toisen on kestävä

vähintään kuusi tuntia. Peräkkäisten lepoaikojen väli saa olla korkeintaan 14 tuntia (2 kappale). Työehtosopimuksilla voidaan kuitenkin sopia poikkeuksista edellyttäen, että työntekijä saa hyväkseen edellä annetun normin mukaiset vapaa-ajat esimerkiksi pitempänä vapaana (6 kappale).

Kokoonkutsumiset, palo- ja pelastusveneharjoitukset sekä muut kansallisesti tai kansainvälisillä sopimuksilla sovitut harjoitukset on suoritettava tavalla, joka mahdollisimman vähän häiritsee lepoaikoja (3 kappale). Jos merenkulkijan lepoaika keskeytyy päivystysaikana työkutsun vuoksi, hänelle on annettava riittävä korvaava lepoaika (4 kappale). Toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä määräyksistä, jotka varmistavat merenkulkijoille riittävän levon siinä tapauksessa, että työehtosopimusta tai välitystuomiota ei ole tai jos niiden lepoaikojen turvaamista koskevat määräykset ovat riittämättömät (5 kappale).

Yleissopimuksen mukaan aluksilla tulee olla helppopääsyisessä ja näkyvässä paikassa työaika-asiakirja, josta näkyvät meri- ja satamatyöskentelyn aikataulu ja lippuvaltion lainsäädännön tai työehtosopimusten mukainen enimmäistyöaika tai vähimmäislepoaika (7 kappale). Asiakirja on laadittava vakio- muodossa ja laivan työskentelykielellä tai työskentelykielellä ja englannin kielellä (8 kappale).

Yleissopimuksen 6 artiklassa kielletään alle 18-vuotiaiden yötyö. Yöllä tarkoitetaan aikaa, joka kestää yhdeksän tuntia yhtäjaksoisesti mukaan lukien kello 24:n ja 05:n välinen aika. Kielto ei kuitenkaan koske 16–18-vuotiaiden nuorten merenkulkijoiden aikataulun tai ohjelman mukaista koulutusta.

Yleissopimuksen 7 artiklan mukaan enimmäistyöaikaa ja vähimmäislepoaikoja koskevia säännöksiä ei sovelleta, kun kysymyksessä on työ, joka on välttämätöntä aluksen, aluksella olevien ihmisten tai rahdin välittömän turvallisuuden vuoksi tai avun antamiseksi muille aluksille tai henkilöille, jotka ovat merihädässä (1 kappale). Aluksen pääl-

likkö voi vaatia tällaisen työn tekemistä niin pitkän ajan kuin se on välttämätöntä (2 kappale). Merenkulkijoille on tämän jälkeen annettava riittävän pitkä korvaava lepoaika (3 kappale).

Yleissopimuksen 8 ja 9 artikla koskevat työaikakirjanpitoa ja sen vahvistamista. Artikla 8 mukaan merenkulkijoiden päivittäisestä työajasta ja päivittäisestä lepoajasta on pidettävä työaikakirjanpitoa. Merenkulkijalle on annettava jäljennös häntä koskevista merkinnöistä (1 kappale). Työ- ja lepoaikojen kirjaamismuodosta päättää toimivaltainen viranomais ottaen huomioon ILO:n mahdolliset ohjeet tai käyttäen järjestön suosittelemaa muuta vakio muotoa. Työaikakirjanpidossa on käytettävä laivan työskentelykieltä tai sitä ja englanninkieltä (2 kappale). Artikla sisältää lisäksi määräyksen yleissopimusta koskevan kansallisen lainsäädännön ja työehtosopimusten nähtävänä pitämisestä (3 kappale).

Yleissopimuksen 9 artiklassa edellytetään viranomaisen tutkivan ja vahvistavan kirjanpidon oikeellisuuden.

Yleissopimuksen 10 artiklassa veloitetaan viranomaisia ryhtymään toimenpiteisiin, mikäli työ- ja lepoaikoja koskevia määräyksiä on rikottu. Aluksen miehitys on tarvittaessa tarkistettava mahdollisten tulevien rikkomusten estämiseksi.

Yleissopimuksen 11 artiklan mukaan alukset on miehitettävä riittävästi turvallisen miehityksen vähimmäistasoa koskevan asiakirjan tai toimivaltaisen viranomaisen antaman muun vastaavan asiakirjan mukaisesti (1 kappale). Miehityksen tasoa määrittäessä tai muutettaessa viranomaisten tulee ottaa huomioon yleissopimuksen johtolauseessa mainitut Kansainvälisen merenkulkujärjestön asiakirjat sekä tarve välttää ylityötä ja supistaa mahdollisuuksien mukaan ylimääräisten työtuntien määrää riittävän levon varmistamiseksi ja väsymyksen rajoittamiseksi (2 kappale).

Yleissopimuksen 12 artiklassa kielletään alle 16-vuotiaiden työnteko aluksissa kokonaan.

Yleissopimuksen 13 artiklassa veloitetaan laivanvarustaja varmistautumaan siitä, että aluksen päällikkö pystyy täyttämään tämän yleissopimuksen mukaiset velvollisuu-

tensa ja miehittämään aluksen asianmukaisella tavalla. Aluksen päällikön on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin joilla varmistetaan se, että tämän yleissopimuksen mukaisia merenkulkijoiden työ- ja lepoaikoja koskevia vaatimuksia noudatetaan.

Yleissopimuksen 14 artiklan mukaan jäsenvaltion tulee saattaa yleissopimuksen määräysten soveltaminen voimaan lainsäädännön avulla, jollei niitä saateta voimaan työehtosopimusten, välitystuomion tai oikeuden päätöksiä avulla.

Yleissopimuksen 15 artiklassa edellytetään jäsenvaltion ryhtyvän kaikkiin tarvittaviin toimiin, joilla yleissopimuksen määräysten täytäntöönpano varmistetaan (a kohta). Niiden tulee järjestää tarkastuksia, joilla varmistetaan yleissopimuksen määräysten asianmukainen soveltaminen ja varmistaa tähän tarvittavat resurssit (b kohta). Edelleen jäsenvaltion tulee neuvoteltuaan laivanvarustajien ja merenkulkijoiden järjestöjen kanssa luoda järjestelmä, jossa yleissopimuksen piiriin kuuluvista asioista tehdyt valitukset tutkitaan (c kohta).

Yleissopimuksen 17—24 artikla sisältävät tavanmukaiset ILO:n yleissopimukseen kuuluvat loppumääräykset.

1.2. Yleissopimuksen suhde Suomen lainsäädäntöön

1.2.1. Merityöaikalaki

Merityöaikalaissa säädetään ulkomaanliikenteeseen käytettävässä aluksessa työskentelevien merimiesten työaikakysymyksistä. Lakia sovelletaan sekä työ- että virkasuhteessa tehtävään työhön.

Kansainvälisistä velvoitteista johtuen merityöaikalain vähimmäislepoaikoja koskevia säännöksiä muutettiin 1. päivänä maaliskuuta 2001. Samassa yhteydessä laajennettiin myös valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen sopimisoikeuksia.

Vähimmäislepoaikoja koskevat säännökset sisältyvät lain 9 a §:ään. Pykälän 1 momentin mukaan työntekijälle on annettava jokaisen 24 tunnin aikana vähintään 10 tunnin lepoaika (vuorokausilepo) ja jokaisen seitsemän päivän jakson aikana yhteensä vähintään 77 tunnin lepoaika. Lepoajan vähimmäismäärää

ei ole sidottu vuorokauteen vaan 24 tunnin ajanjaksoon.

Pykälän 2 momentin mukaan vuorokautinen lepoaika voidaan jakaa enintään kahdeksi jaksoksi, joista toisen on oltava vähintään kuusituntinen. Lepoaika voidaan lyhentää enintään kahden peräkkäisen 24 tunnin aikana kerrallaan kuuteen tuntiin, jos työntekijälle annetaan jokaisen seitsemän päivän ajanjakson aikana vähintään 77 tunnin lepoaika. Täten, töiden niin vaatiessa, työntekijän 10 tunnin vuorokausilepoa voidaan siis lyhentää kuuteen tuntiin enintään kahden peräkkäisen 24 tunnin aikana. Tällöin on kuitenkin huolehdittava siitä, että työntekijälle annetaan korvaavat lepoajat niin, että hän saa jokaisen seitsemän päivän jakson aikana yhteensä vähintään 77 tunnin lepoajan.

Vahtihenkilöstön vähimmäislepoajasta säädetään pykälän 3 momentissa. Vahtihenkilöstö määritellään kansainvälisen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan vuoden 1978 yleissopimuksen (SopS 22/1984), jäljempänä STCW-sopimus, ja aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta annetun asetuksen (1256/1997) sekä mainitun asetuksen soveltamisesta annetun liikenneministeriön päätöksen (1257/1997) mukaan.

Vahdinpito aluksilla on yleensä järjestetty ympärivuorokautisena toimintana lähinnä komentosilta-, kansi- ja konevahteina sekä radiopäivystyksenä. Vahtihenkilöstö työskentelee tavallisesti vuoroissa ennalta suunnitellun työaikajärjestelmän mukaisesti. Pykälän 3 momentin mukaan vahtihenkilöstölle on annettava jokaisen 24 tunnin aikana vähintään 10 tunnin lepoaika. Levon antamisen ajankohta ei ole kytketty vuorokauden määritelmään eikä myöskään työvuoron tai vahdin alkamisaikaan. Lepoaika voidaan jakaa enintään kahteen jaksoon siten, että toisen jaksosta on kestettävä yhtäjaksoisesti vähintään kuusi tuntia. Jakaminen mahdollistaa esimerkiksi kolmivuororajustelun siten, että vahdissa olevat työntekijät tekevät kukin kaksi neljän tunnin työjaksoa, jolloin vuorojen välille jää kahdeksan tunnin lepoaika.

Vahtihenkilöstön vähimmäislepo voidaan lyhentää enintään kahden peräkkäisen 24 tunnin aikana kerrallaan kuuteen tuntiin edellyt-

täen, että työntekijälle annetaan jokaisen seitsemän vuorokauden ajanjakson aikana vähintään 70 tunnin lepoaika. Tilapäisesti eli kahden peräkkäisen 24 tunnin jakson aikana kerrallaan vahtihenkilöstön lepoaika voidaan lyhentää kuuteen tuntiin, jonka jälkeen työntekijälle on annettava 10 tunnin vähimmäislepo. Vähimmäislepoajan lyhentymisestä johtuvat korvaavat lepoajat tulee antaa siten, että työntekijä saa kunkin seitsemän vuorokauden aikana lainkohdassa säädetyn 70 tunnin vähimmäislepoajan STCW-sopimuksen edellyttämällä tavalla. Korvaavien lepoaikojen antamisen ajankohdan tulee näkyä työ- ja vahdivuoroluettelosta.

Pykälän 1 ja 2 momentin säännöksiä sovelletaan muihin kuin vahtia suorittaviin merimiehiin ja sen 3 momenttia vahtihenkilöstöön. Jos työntekijän työtehtävät vaihtelevat siten, että häneen sovelletaan välillä muita kuin vahtihenkilöstöä koskevia 1 ja 2 momentin mukaisia vähimmäislepoaikasäännöksiä ja välillä taas viimeksi mainittua henkilöstöä koskevia 3 momentin vähimmäislepoa koskevia säännöksiä, on vahtivuoroja järjestettäessä varmistauduttava siitä, että ensimmäistä kertaa vahtiin tuleva henkilö on riittävästi levännyt. Aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta annetun asetuksen 51 §:n mukaan aluksen vahtijärjestelyt on järjestettävä siten, ettei väsymys heikennä vahtihenkilöstön suorituskykyä.

Työntekijän työkuoron takaamiseksi 9 a §:n 4 momentissa säädetään, että työntekijälle, jonka lepoaika häiriintyy työhön kutsun johdosta, on annettava riittävä korvaava lepoaika. Lainkohdan 5 momentin mukaan alle 30 minuutin taukoja ei lueta kuuluvaksi pykälässä tarkoitettuun lepoaikaan.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että merityöaikalain säännökset vastaavat yleissopimuksen vähimmäislepoajan pituutta ja jaksottumista koskevia määräyksiä.

Yleissopimuksen 6 artiklan alle 18-vuotiaiden yötyön kieltoa koskevasta määräyksestä johtuen merityöaikalakiin lisättiin nuoria työntekijöitä koskeva erityissäännös.

Lain 9 b §:n mukaan alle 18-vuotiaalle työntekijälle on annettava vähintään yhdeksän tunnin yhtäjaksoinen vuorokautinen lepoaika. Nuorta työntekijää ei saa pitää työssä

kello 24:n ja 05:n välisenä aikana, ellei kysymys ole nuorten koulutukseen liittyvästä harjoittelusta. Säännös täyttää yleissopimuksen 6 artiklan vaatimuksen alle 18-vuotiaiden yötyökiellosta ja yhtämittaisesta lepoajasta.

Merityöaikalain 19 a §:n mukaan jokaiselle työpaikalle on laadittava työ- ja vahtivuoroluettelot. Niistä on käytävä ilmi työajan alkamisen ja päättymisen sekä lepoaikojen ajankohdat. Vahtivuoroluettelo sisältää merkinnät vahdin alkamis- ja päättymisajoista sekä vahtihenkilön nimestä ja toimesta aluksella. Luettelot on laadittava aluksen työkielillä sekä englannin kielellä. Työ- ja vahtivuoroluettelot on laadittava työjaksoksi tai vähintään kahdeksi viikoksi kerrallaan. Luettelot on pidettävä nähtävänä näkyvällä paikalla laivalla.

Lain 21 §:n mukaan työnantajan velvollisuutena on pitää sopivassa paikassa aluksella nähtävänä merityöaikalaki ja sen nojalla annetut täytäntöönpanomääräykset sekä asianomaisen viranomaisen päätös niistä myönnettyistä poikkeuksista. Työnantajan on pidettävä nähtävillä myös ne työehtosopimukset, joilla on poikettu lain määritelmiä, säännöllistä työaika, työajan sijoittumista, pyhä- ja lauantaityötä koskevien rajoitusten soveltamisalaa, vuorotyöntekijän ja taloustyöntekijän työntekovelvollisuutta pyhäpäivänä ja lauantaina, ylityön teettämistä, työajan tasoittumisjärjestelmää sekä työ- ja vahtivuoroluetteloa koskevista säännöksistä.

Selostetut merityöaikalain säännökset täyttävät yleissopimuksen 5 artiklan 7 kappaleen määräykset, jotka koskevat meri- ja satamatyön aikataulujen sekä lippuvaltion lainsäädännön tai määräysten tai työehtosopimusten mukaisen enimmäistyöajan tai vähimmäislepoajan nähtävänä pitämistä samoin kuin 8 artiklan 3 kappaleen määräyksen kansallisen lainsäädännön ja työehtosopimusten nähtävänä pitämisestä.

Merityöaikalain 20 §:n mukaisesti työnantajan on kirjattava tehdyt työtunnit ja niistä suoritettut korvaukset työntekijäkohtaisesti. Kirjanpitoon on merkittävä kaikki tehdyt työtunnit samoin kuin erikseen yli-, hätä-, ja sunnuntaityötunnit sekä niistä suoritettut korotusosat. Tällöin aloitettu puolitus laskeaan ylityötä korvattaessa täydeksi puoleksitunniksi. Työnantajan on säilytettävä työ-

aikakirjanpito merityöaikalain 15 §:ssä säädetyn kanneajan päättymiseen asti. Työaika-kirjanpito on vaadittaessa näytettävä työsuojelutarkastuksen toimittajalle sekä työntekijöiden luottamusmiehelle tai jollei tällaista ole valittu, työsuojeluvaltuutetulle. Työntekijällä tai hänen valtuuttamallaan on oikeus saada kirjallinen selvitys työ- ja vahtivuoroluetteloiden ja työaika-kirjanpidon työntekijää koskevista merkinnöistä. Säännös vastaa yleissopimuksen 8 artiklan työaika-kirjanpitoa koskevia määräyksiä.

Merityöaikalain säännökset ovat työntekijän suojaksi säädettyjä säännöksiä, joista ei voida poiketa työntekijän ja työnantajan välisellä työehtosopimuksella. Lain 20 a §:n mukaan sopimus, jolla vähennetään työntekijälle merityöaikalain mukaan tulevia etuja, on mitätön, jollei laista muuta johdu.

Merityöaikalain 20 b §:ään sisältyvät säännökset lain säännöksistä poikkeamisesta valtakunnallisella työehtosopimuksella. Sen 1 momentin mukaan sellaiset työnantaja- ja työntekijäjärjestöt, joiden toimintapiiri käsittää koko maan voivat solmia työehtosopimuksen, jossa voidaan poiketa lain määritelmiä, säännöllistä työaika, työajan sijoittumista, pyhä- ja lauantaityötä koskevien rajoitusten soveltamisalaa, vuorotyöntekijän ja taloustyöntekijän työntekovelvollisuutta pyhäpäivänä ja lauantaina, ylityön teettämistä, työajan tasoittumisjärjestelmää sekä työ- ja vahtivuoroluetteloa koskevista säännöksistä. Työehtosopimuksella ei kuitenkaan voida poiketa vähimmäislepoaika ja nuorten työntekijöiden yötyötä koskevista säännöksistä. Selostettu säännös on yhdenmukainen yleissopimuksen 5 artiklan 6 kappaleen kanssa, joka mahdollistaa sen, että työehtosopimuksilla voidaan poiketa yleissopimuksen määräyksistä edellyttäen, että työntekijälle kuitenkin myönnetään yleissopimuksen mukainen vapaa-aika esimerkiksi pitempänä vapaana.

1.2.2. Laki työajasta kotimaan liikenteen aluksissa

Työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettua lakia sovelletaan kotimaanliikenteen aluksissa sekä työ- että virkasuhteen perusteella tehtävään työhön. Yhdenmukaisesti

merityöaikalain kanssa lain vähimmäislepoaikoja koskevia säännöksiä muutettiin 1. päivänä maaliskuuta 2001 niin, että ne nyt vastaavat merenkulkijoiden työaikadirektiiviä sekä ILO:n yleissopimusta nro 180. Työ- ja lepoaikoja koskevien säännösten lisäksi laissa säädetään työajan järjestelystä ja sijoittamisesta, valmiusajasta ja työajasta, ylityöstä ja sen korvaamisesta, pyhätystä sekä työaika-asiakirjoista.

Työntekijöiden vuorokautisesta lepoajasta säädetään lain 12 §:ssä. Pykälän säännökset vastaavat merityöaikalain 9 a §:ää. Työntekijälle tulee antaa jokaisen 24 tunnin aikana vähintään 10 tunnin lepoaika (vuorokausilepo) ja jokaisen seitsemän päivän jakson aikana yhteensä vähintään 77 tunnin lepoaika. Vastaavasti vuorokautinen lepoaika voidaan jakaa enintään kahteen jaksoon siten, että toisen jaksoista on kestettävä yhtäjaksoisesti vähintään kuusi tuntia. Lepoaika voidaan lyhentää enintään kahden perättäisen 24 tunnin aikana kerrallaan kuuteen tuntiin, jos työntekijälle annetaan jokaisen seitsemän päivän ajanjakson aikana vähintään 77 tunnin lepoaika.

Vahtihenkilöstöön kuuluvalla työntekijälle on annettava kunkin 24 tunnin aikana vähintään 10 tunnin lepoaika. Lepoaikaa voidaan lyhentää edellisessä kappaleessa esitetyllä tavalla edellyttäen, että työntekijälle annetaan jokaisen seitsemän päivän jakson aikana vähintään 70 tunnin lepoaika. Lisäksi pykälän 4 momentissa on säännös työntekijälle annettavasta korvaavasta lepoajasta, jos hänen lepoaikansa työhönkutsun johdosta häiriintyy. Pykälän 5 momentissa säädetään yhdenmukaisesti merityöaikalain kanssa, ettei alle 30 minuutin mittaisia taukoja lueta lepoaikaan.

Mainitut säännökset ovat yhdenmukaiset yleissopimuksen vähimmäislepoaikaa koskevien määräysten kanssa.

Lain 12 b § sisältää nuoria työntekijöitä koskevan erityissäännöksen. Yhdenmukaisesti merityöaikalain 9 b §:n kanssa säädetään, että alle 18-vuotiaalle työntekijälle on annettava vähintään yhdeksän tunnin yhtäjaksoinen vuorokautinen lepoaika. Lainkohdassa säädetään lisäksi, ettei nuorta työntekijää saa pitää työssä kello 24:n ja 05:n välisenä aikana, ellei kysymys ole heidän koulutukseensa liittyvästä harjoitusohjelmasta.

Säännös täyttää yleissopimuksen vaatimuksen alle 18-vuotiaiden yötyökiellosta ja yhtämittaisesta lepoajasta.

Työ- ja vahtivuoroluettelon laatimisvelvollisuudesta säädetään 19 §:ssä. Sen mukaan jokaiselle työpaikalle on laadittava aluksen työkielillä työ- ja vahtivuoroluettelot, joista ilmenevät työntekijöiden säännöllisen työajan alkamis- ja päättymisajankohdat sekä vuorokautisten ja viikoittaisten lepoaikojen ajankohdat. Vahtihenkilöstöä varten laadittavasta vahtivuoroluettelosta tulee käydä ilmi henkilön nimi ja toimi aluksella sekä vahdin alkamis- ja päättymisajat. Työ- ja vahtivuoroluettelo on laadittava työjaksoksi tai vähintään kahdeksi viikoksi kerrallaan. Sen mahdolliset muutokset on tehtävä viivyttämättä. Luettelo on pidettävä näkyvissä sopivassa paikassa aluksella.

Lain 24 §:ssä säädetään työnantajan velvollisuudesta pitää työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettu laki sekä sen nojalla annetut säännökset ja määräykset nähtävänä aluksessa. Täten nähtävänä on pidettävä myös ne työ- tai virkaehtosopimukset, joilla on poikettu työajan sijoittamista koskevista 5—7 §:stä, valmiusajasta ja työajasta, päivittäisistä lepoajoista, viikoittaisesta lepoajasta, päällikön vapaa-aikajaksoista, vuorokautisen ja viikoittaisen ylityön korvaamisesta, ylityön korvaamisesta vapaana, pyhätystä, vuorottelujärjestelmästä sekä työ- ja vahtivuoroluetteloista.

Edellä selostetut säännökset täyttävät yleissopimuksen nro 180 5 artiklan 7 kappaleen määräykset meri- ja satamatyön aikataulujen ja lippuvaltion lainsäädännön tai määräysten tai työehtosopimusten mukaisen enimmäistyöajan tai vähimmäislepoajan samoin kuin 8 artiklan 3 kappaleen määräyksen yleissopimusta koskevan kansallisen lainsäädännön ja työehtosopimusten nähtävänä pitämisestä.

Lain 19 a § sisältää säännökset työaikakirjanpidosta. Säännös vastaa merityöaikalain 19 a §:n työaikakirjanpitoa koskevaa säännöstä. Sen mukaan työnantajan on työntekijäkohtaisesti kirjattava kaikki tehdyt työtunnit. Kirjanpitoon merkitään tehdyt työtunnit sekä erikseen yli-, hätä-, ja sunnuntaityötunnit sekä niistä suoritettavat korotusosat. Aloitettu puolitunti lasketaan ylityötä korvattaessa täydeksi puoleksitunniksi. Yhdenmukaisesti

merityöaikalain kanssa on säädetty, että työnantajan tulee säilyttää työaikakirjanpito säädetyn kanneajan päättymiseen saakka. Työaikakirjanpito on vaadittaessa näytettävä työsuojelutarkastuksen toimittajalle sekä työntekijöiden luottamusmiehelle tai, jollei tällaista ole valittu työsuojeluvaltuutetulle. Työntekijällä ja hänen valtuuttamallaan on oikeus saada kirjallinen selvitys työ- ja vahtivuoroluetteloiden ja työaikakirjanpidon työntekijää koskevista merkinnöistä. Pykälän 3 momentin mukaan työsuojeluviranomaiselle on pyydettyessä toimitettava jäljennös työaikakirjanpidosta ja 19 §:n mukaisesta työvuoroluettelosta. Säännös on yhdenmukainen yleissopimuksen työaikakirjanpitoa koskevan 8 artiklan kanssa.

Lain 22 § koskee säännösten pakottavuutta. Sen 1 momentin mukaan sopimus, jolla vähennetään työntekijälle lain nojalla kuuluvia etuja on mitätön. Pykälän 2 momentin mukaan työ- ja virkaehtosopimuksella voidaan kuitenkin sopia lain pakottavista säännöksistä poikkeavasti työajan sijoittamista koskevista 5—7 §:stä, valmiusajasta ja työajasta, päivittäisistä lepoajoista, viikoittaisesta lepoajasta, päällikön vapaa-aikajaksoista, vuorokautisen ja viikoittaisen ylityön korvaamisesta, ylityön korvaamisesta vapaana, pyhätyöstä, vuorottelujärjestelmästä sekä työ- ja vahtivuoroluetteloista. Työ- tai virkaehtosopimuksella ei kuitenkaan voida sopia voimassa olevasta laista poiketen työntekijän vuorokautista vähimmäislepoaikaakaan eikä nuorten työntekijöiden yötyötä koskevista säännöksistä. Säännös on yhdenmukainen yleissopimuksen 5 artiklan 6 kappaleen kanssa, joka mahdollistaa sen, että työehtosopimuksilla voidaan poiketa sopimuksen vähimmäislepoaikaakaan koskevista määräyksistä edellyttäen, ettei työntekijän vähimmäislepoaika sinänsä vähene.

1.3. Yleissopimuksen suhde yhteisölainsäädäntöön

Merenkulkijoiden työaikadirektiivi työajan järjestämisestä perustuu sopimukseen, jonka osapuolina ovat Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestö ja Euroopan unionin kuljetusalojen ammattiliitto. Sopimus koskee kaikkia merialuksia, jot-

ka ovat jäsenvaltioissa rekisteröityjä. Sopimuksessa on määritelty työajan, lepoajan, merenkulkijan ja laivanvarustajan käsitteet. Työ- ja lepoajan määrittelyt vastaavat ILO:n yleissopimuksen määritelmiä. Sopimuksen mukaan jäsenvaltiot voivat säätää merenkulkijoiden työajasta joko enimmäistyöajan tai vähimmäislepoaikojen kautta. Sopimus rakentuu kahdeksan tunnin työpäivän ja yhden viikonpäivän vapaa-ajan periaatteelle. Sopimus saatettiin jäsenmaita sitovaksi merenkulkijoiden työaikadirektiivillä. Tätä direktiiviä täydentää merenkulkijoiden työajan valvonnasta yhteisön satamissa käyvillä aluksilla annettu direktiivi. Yleissopimuksen suhdetta näihin direktiiveihin on käsitelty edellä tämän esityksen yleisperustelujen jaksossa 4.

2. Kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan ILO:n yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja vuodelta 1996

2.1. Pöytäkirjan sisältö

Pöytäkirjan johdannossa on määritelty pääsopimukseksi kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskeva vuodelta 1976 oleva ILO:n yleissopimus nro 147. Tämän yleissopimuksen tavoitteena on alikuntoisiin aluksiin kohdistuvan kansainvälisen valvonnan lisääminen riippumatta siitä, minkä lipun alla ne purjehtivat. Pöytäkirjan johdannossa viitataan pääsopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen määräyksiin toimenpiteistä, joihin ratifioinut jäsenvaltio voi ryhtyä siinä tapauksessa, että sen satamaan poikkeaa alus, jonka turvallisuus- ja terveystoimintatilat ovat puutteelliset.

Pöytäkirjan 1 artikla edellyttää kunkin ratifioivan jäsenvaltion sisällyttävän pääsopimuksen liitteenä olevaan yleissopimusluetteloon ne sopimukset, jotka on lueteltu pöytäkirjan lisäliitteen A-osassa ja ne pöytäkirjan lisäliitteen B-osan yleissopimukset, jotka se mahdollisesti hyväksyy. Jos lisäliitteen A-osassa mainittu yleissopimus ei ole voimassa, yleissopimuksen sisällyttäminen tulee voimaan vasta kun kyseinen sopimus astuu voimaan.

Pöytäkirjan 2 artiklan mukaan jäsenvaltio voi ratifioida pöytäkirjan samanaikaisesti pääsopimuksen kanssa tai milloin tahansa myöhemmin lähettämällä pöytäkirjan virallisesta ratifioinnista ilmoituksen rekisteröintiä varten Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle.

Pöytäkirjan 3 artiklan mukaan jäsenvaltion tulee pöytäkirjan ratifioinnin yhteydessä ilmoittaa, minkä tai mitkä lisäliitteen B-osassa luetelluista yleissopimuksista se hyväksyy. Jäsenvaltio voi myös myöhemmin lähetetyllä ilmoituksella eritellä, minkä tai mitkä lisäliitteen B-osassa luetelluista yleissopimuksista se hyväksyy, jos se alun alkaen ei ole hyväksynyt kaikkia yleissopimuksia.

Pöytäkirjan 4 artikla velvoittaa jäsenvaltioiden asianomaisia viranomaisia neuvottelemaan ennakolta laivanvarustajia ja merenkulkijoita edustavien järjestöjen kanssa artiklojen 1 ja 3 toteuttamisesta. Mainituille järjestöille on viipymättä tiedotettava Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan ilmoittamista ratifioinneista, ilmoituksista ja irtisanomisista.

Pöytäkirjan 5 artiklassa todetaan, että merenkulkijoiden kotimatka-oikeutta koskeva yleissopimus vuodelta 1987 korvaa merimiesten kotiin lähettämistä koskevan yleissopimuksen vuodelta 1926, jos jäsenvaltio hyväksyy ensin mainitun yleissopimuksen.

Pöytäkirjan 6—12 artikla sisältävät tavamukaiset ILO:n yleissopimuksiin kuuluvat loppumääräykset.

2.2. Pöytäkirjan suhde Suomen lainsäädäntöön

Pöytäkirjan hyväksyminen edellyttää sen lisäliitteen A-osassa mainittujen kahden yleissopimuksen ratifioimista. ILO:n yleissopimus nro 133 (1970), joka koskee laivaväen asuntoja aluksessa, ratifioitiin Suomessa vuonna 1974. ILO:n yleissopimus nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä, on esitelty edellä yksityiskohtaisten perustelujen jaksoissa 1.1. ja 1.2.

Pöytäkirjan lisäliitteen B-osassa luetellut yleissopimukset, jotka jäsenvaltio voi halutessaan hyväksyä, ovat merenkulkijoiden kansallisia henkilöllisyystodistuksia koskeva

ILO:n yleissopimus nro 108, työntekijöiden edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista koskeva ILO:n yleissopimus nro 135, merenkulkijoiden terveyden- ja sairaanhoitoa koskeva ILO:n yleissopimus nro 164 ja merenkulkijoiden kotimatka-oikeutta koskeva ILO:n yleissopimus nro 166. Suomi on ratifioinut mainitut yleissopimukset lukuunottamatta yleissopimusta nro 166.

Pöytäkirjan johdannossa viitataan pääsopimuksen, yleissopimuksen nro 147, 4 artiklaan, jonka mukaan jäsenvaltio voi ryhtyä toimenpiteisiin siinä tapauksessa, että sen satamaan poikkeavan aluksen olosuhteet turvallisuuden tai terveyden suhteen poikkeavat yleissopimuksen edellyttämästä tasosta.

Suomessa työ- ja elinolosuhteiden tarkistaminen laivoilla kuuluu työsuojeluviranomaisten tehtäviin. Alusturvallisuutta, saastumisen ehkäisemistä ja alusten asumis- ja työskentelyolosuhteita koskevien kansainvälisten standardien soveltamisesta yhteisön satamia käyttäviin ja jäsenmaiden lainkäyttövaltaan kuuluvilla vesillä purjehtiviin aluksiin (satamavaltioiden suorittama valvonta) annetussa neuvoston direktiivissä 1995/21/EY säädetään, että kyseiset olosuhteet kontrolloidaan rutiininomaisesti jokaisen normaaliin satamavalvontaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä. Pöytäkirjan hyväksymisellä tarkastus ulotetaan koskemaan myös työaikoja.

2.3. Pöytäkirjan suhde yhteisölainsäädäntöön

Pöytäkirjan suhdetta merenkulkijoiden työaikadirektiiviin ja sitä täydentävään merenkulkijoiden työajan valvonnasta yhteisön satamissa käyvillä aluksilla annettuun direktiiviin on selvitetty tämän esityksen yleisperustelujen jaksossa 4.

3. Voimaantulo ja irtisanominen

Yleissopimus nro 180 tulee voimaan kuuden kuukauden ja yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja kahdentoista kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun viiden jäsenvaltion ratifioinnit on rekisteröity. Näistä jäsenvaltioista kolmella tulee olla kauppalaivasto,

jonka bruttovetoisuus on vähintään miljoona. Sen jälkeen yleissopimus nro 180 tulee voimaan kunkin jäsenvaltion osalta kuuden kuukauden ja yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja kahdentoista kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun sen ratifiointi on rekisteröity. Suomen kauppalaivaston bruttovetoisuus oli 30. päivänä syyskuuta 2001 yhteensä 1 646 114.

Yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio voi irtisanoa yleissopimuksen 10 vuoden kuluttua siitä päivästä, kun yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan lähettämällä irtisanomisesta ilmoituksen Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle rekisteröintiä varten. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua rekisteröimispäivämäärästä. Jäsenvaltio, joka ei vuoden kuluessa mainitun 10 vuoden määräajan päättymisestä käytä irtisanomisoikeuttaan, saa irtisanoa sopimuksen aina 10 vuoden välein.

Pöytäkirjan ratifioinut jäsenvaltio voi irtisanoa pöytäkirjan aina silloin, kun pääsopimuksen 7 artikla mahdollistaa irtisanomisen lähettämällä ilmoituksen irtisanomisesta Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle rekisteröitäväksi. Pääsopimus voidaan irtisanoa 10 vuoden kuluttua siitä päivästä, jolloin se on tullut kansainvälisesti voimaan ilmoittamalla irtisanomisesta Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle. Pöytäkirjan irtisanominen tulee voimaan vasta vuoden kuluttua sen rekisteröimisestä. Pöytäkirjan pääsopimuksen osalta on vastaavasti määrätty, että jäsenvaltio, joka ei vuoden kuluessa mainitun 10 vuoden määräajan päättymisestä käytä irtisanomisoikeuttaan, saa irtisanoa sopimuksen aina 10 vuoden välein.

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kun yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan. Voimaantulosta ehdotetaan säädettäväksi tasavallan presidentin asetuksella.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaisesti eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään

huomattavia tai vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen.

Valtiosopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, 1) jos määräys koskee jonkun perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on olemassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan riippumatta siitä, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp).

Edellä tämän esityksen yksityiskohtaisten perustelujen jaksossa 1.2.1. ja 1.2.2. on selvitetty yksityiskohtaisesti yleissopimuksen nro 180 määräyksen suhdetta erityyppisiin ja työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettun lain säännöksiin. Mainitun esityksen perusteella yleissopimuksen määräykset, jotka koskevat merenkulkijoiden enimmäistyö- ja vähimmäislepoaikoja ja niiden jaksottamista, töiden järjestelyä sekä niistä poikkeamista (5 ja 7 artikla), alle 18-vuotiaiden yötyön kieltämistä (6 artikla) ja merenkulkijoiden työaikakirjanpitoa ja sen vahvistamista (8 artikla), sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, koska niitä vastaavat säännökset sisältyvät edellä mainittuihin lakeihin. Myös merenkulkijoiden säännöllistä työaikaa ja lepopäiviä koskevat määräykset (4 artikla) kuuluvat lainsäädännön alaan, koska mainituista seikoista säädetään edellä mainituissa laeissa. Määräykset liittyvät lisäksi perustuslain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuun perusoikeuteen, joka edellyttää sitä, että julkinen valta huolehtii työvoiman suojelusta ja sen osana työaika-suojelusta.

Määräykset, jotka koskevat viranomaisen velvollisuutta valvoa työ- ja lepoaikoja koskevien määräysten noudattamista (9 artikla) ja jäsenvaltion velvollisuutta varmistaa yleissopimuksen määräysten toimeenpano asianmukaisen tarkastuspalvelun avulla (15 artikla) sisältävät niin ikään lainsäädännön alaan

kuuluvia määräyksiä. Merenkulkijoiden työaika säätelevien lakien mukaan työsuojeluviranomaiset valvovat työ- ja lepoaikoja koskevien säännösten noudattamista.

Alusten miehitystä ja sen järjestämistä (11 artikla) sekä laivanvarustajan ja aluksen päällikön vastuuta (13 artikla) koskevat määräykset liittyvät lainsäädäntöön. Asianomaisten tahojen vastuuta koskevat säännökset sisältyvät merilakiin (674/1994). Lisäksi työnantajan työsuojelua koskevista velvoitteista säädetään merimieslaissa (423/1978) ja työturvallisuuslaissa (299/1958).

Alle 16-vuotiaiden aluksella työskentelyn kieltoa (12 artikla) koskevaa määräystä vastaa merimieslain säännös, joka mukaan työhön voidaan ottaa miespuolinen henkilö, joka saman kalenterivuoden aikana täyttää 16 vuotta tai naispuolinen henkilö, joka saman kalenterivuoden aikana täyttää 17 vuotta. Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja ei sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä

Yleissopimus nro 180 ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Näin ollen sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamislaki voidaan hyväksyä tavallisessa lain säätämisjärjestyksessä.

Kansainvälisen työjärjestön perussäännön 19 artikla edellyttää kunkin jäsenvaltion saatavan yleiskokouksen hyväksymät yleissopimukset ja suositukset määrääjassa yleisko-

kouksen päättymisestä toimivaltaisen valtiovaltion käsiteltäväksi lainsäädäntö- ja muita toimia varten. Tästä johtuen yleissopimus nro 180 ja yleissopimukseen nro 147 liittyvä pöytäkirja tulee saattaa eduskunnan käsiteltäväksi. Tarvittavien lainmuutosten tultua voimaan 1. päivänä maaliskuuta 2001 merityöaikalaki ja työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettu laki eivät sisällä säännöksiä, jotka olisivat ristiriitaisia yleissopimukseen nro 180 ja yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan kanssa.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Genevesä pidetyssä 84. Kansainvälisessä työkonferenssissa 22. päivänä lokakuuta 1996 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaika- ja alusten miehitystä, ja

että Eduskunta hyväksyisi Genevesä pidetyssä 84. Kansainvälisessä työkonferenssissa 22. päivänä lokakuuta 1996 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön kauppa-aluksissa noudettavaa vähimmäistasoa koskevaan yleissopimukseen nro 147, 1976, liittyvän pöytäkirjan.

Koska merenkulkijoiden työaika- ja alusten miehitystä koskeva yleissopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, Eduskunnan hyväksyttäväksi annetaan samalla seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 § Genevessä 22 päivänä lokakuuta 1996 tehdyin Kansainvälisen työkonferenssin hy- väksymän yleissopimuksen nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä, lainsäädännön alaan kuuluvat	määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut. 2 § Tämän lain voimaantulosta säädetään tasa- vallan presidentin asetuksella.
---	---

Helsingissä 3 päivänä toukokuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Tarja Filatov*

(Käännös)

YLEISSOPIMUS NRO 180

JOKA KOSKEE MERENKULKIJOIDEN TYÖAIKAA JA ALUSTEN MIEHITYS- TÄ

Kansainvälisen työjärjestön yleiskonferenssi,

joka kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvosto on kutsunut koolle Geneveen ja joka on aloittanut 84. istuntokautensa 8. päivänä lokakuuta 1996,

ottaa huomioon yleissopimuksen, joka koskee kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa, 1976 ja siihen liittyvän pöytäkirjan, 1996 sekä yleissopimuksen, joka koskee merenkulkijoiden työ- ja elinolosuhteiden tarkastuksia, 1996, ja

ottaa huomioon seuraavat Kansainvälisen merenkulkijajärjestön asiakirjat: Kansainvälinen yleissopimus ihmishengen turvallisuudesta merellä, 1974 (muutettu); kansainvälinen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskeva yleissopimus, 1978 vuoden 1995 muutokseen; yleiskokouksen päätöslauselma A 481 (XII) turvallisen miehityksen periaatteista, 1981; yleiskokouksen päätöslauselma A 741 (18) alusten turvallista käyttöä ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevasta kansainvälisestä koodista (kansainvälinen turvallisuusjohtamiskoodi, International Safety Management (ISM) Code), 1993, ja yleiskokouksen päätöslauselma A 772 (18) väsymystekijöistä miehityksen ja turvallisuuden yhteydessä, 1993, ja

ottaa huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen, 1982 voimaantulon 16. marraskuuta 1994, ja

päättää hyväksyä eräitä ehdotuksia, jotka liittyvät palkkoja, työaikaa aluksessa ja miehitystä koskevan yleissopimuksen (muutettu), 1958 ja palkkoja, työaikaa aluksessa ja miehitystä koskevan suosituksen, 1958, muuttamiseen, joka on istunnon esi-

CONVENTION NO 180

CONCERNING SEAFARERS' HOURS OF WORK AND THE MANNING OF SHIPS

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Eighty-fourth Session on 8 October 1996, and,

Noting the provisions of the Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 and the Protocol of 1996 thereto; and the Labour Inspection (Seafarers) Convention, 1996, and

Recalling the relevant provisions of the following instruments of the International Maritime Organization: International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, as amended, the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, as amended in 1995, Assembly resolution A 481 (XII) (1981) on Principles of Safe Manning, Assembly resolution A 741 (18) (1993) on the International Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention (International Safety Management (ISM) Code), and Assembly resolution A 772 (18) (1993) on Fatigue Factors in Manning and Safety, and

Recalling the entry into force of the United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982, on 16 November 1994, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the revision of the Wages, Hours of Work and Manning (Sea) Convention (Revised), 1958, and the Wages, Hours of Work and Manning (Sea) Recommendation, 1958, which is the sec-

tyslistalla toisena kohtana, ja
päättää, että nämä ehdotukset tulee laatia kansainvälisen yleissopimuksen muotoon,

hyväksyy tänä 22. päivänä lokakuuta vuonna 1996 seuraavan yleissopimuksen, josta voidaan käyttää nimitystä Merenkulkijoiden työaika ja alusten miehitystä koskeva yleissopimus, 1996:

OSA I.

SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan kaikkiin julkisessa tai yksityisessä omistuksessa oleviin merenkulkuun käytettäviin aluksiin, jotka on rekisteröity sellaisessa jäsenvaltiossa, jossa yleissopimus on voimassa, ja jotka tavallisesti harjoittavat kauppamerenkulkua. Tässä yleissopimuksessa alus, joka on kahden jäsenvaltion rekisterissä, katsotaan rekisteröidyksi siinä jäsenvaltiossa, jonka lipun alla se purjehtii.

2. Neuvoteltuaan asiasta kalastusalusten omistajien ja kalastajien edustavien järjestöjen kanssa toimivaltaisen viranomaisen on sovellettava tämän yleissopimuksen määräyksiä ammattimaiseen merikalastukseen siinä määrin kuin on mahdollista.

3. Mikäli on epäselvää onko alus katsottava merenkulkuun käytettäväksi alukseksi tai kauppamerenkulkua tai ammattimaista merikalastusta harjoittavaksi alukseksi tässä sopimuksessa tarkoitettussa merkityksessä, asian ratkaisee toimivaltainen viranomainen neuvoteltuaan asianomaisten laivanvarustajia, merenkulkijoita ja kalastajia edustavien järjestöjen kanssa.

4. Tätä yleissopimusta ei sovelleta perinteisellä tavalla rakennettuihin puisiin aluksiin kuten "dhow" ja "dzonkki".

2 artikla

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan:

ond item of the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts, this twenty-second day of October of the year one thousand nine hundred and ninety-six, the following Convention, which may be cited as the Seafarers' Hours of Work and the Manning of Ships Convention, 1996:

PART I.

SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1

1. This Convention applies to every seagoing ship, whether publicly or privately owned, which is registered in the territory of any Member for which the Convention is in force and is ordinarily engaged in commercial maritime operations. For the purpose of this Convention, a ship that is on the register of two Members is deemed to be registered in the territory of the Member whose flag it flies.

2. To the extent it deems practicable, after consulting the representative organizations of fishing-vessel owners and fishermen, the competent authority shall apply the provisions of this Convention to commercial maritime fishing.

3. In the event of doubt as to whether or not any ships are to be regarded as seagoing ships or engaged in commercial maritime operations or commercial maritime fishing for the purpose of the Convention, the question shall be determined by the competent authority after consulting the organizations of shipowners, seafarers and fishermen concerned.

4. This Convention does not apply to wooden vessels of traditional build such as dhows and junks.

Article 2

For the purpose of this Convention:

a) "toimivaltaisella viranomaisella" ministeriä, valtion virastoa tai muuta viranomais- ta, jolla on oikeus antaa merenkulkijoiden työ- tai lepoaikaa tai alusten miehistystä koskevia säännöksiä, määräyksiä tai muita ohjeita, joilla on sitova vaikutus,

b) "työajalla" aikaa, joka merenkulkijan on työskenneltävä aluksen lukuun,

c) "lepoajalla" työajan ulkopuolista aikaa; käsitteeseen eivät sisälly lyhyet tauot,

d) "merenkulkijalla" henkilöä, joka on niin määritelty kansallisessa lainsäädännös- sä tai työehtosopimuksissa ja joka työsken- telee tai on palkattu mihin tahansa tehtä- vään merenkulkuun käytettävälle alukselle, johon tätä yleissopimusta sovelletaan,

e) "laivanvarustajalla" aluksen omistajaa tai muuta yhteisöä tai henkilöä, kuten lai- vanisäntää tai ilman miehistöä rahdatun aluksen rahdinottajaa, jolle laivanvarustajan vastuu aluksen toiminnasta on siirtynyt ja joka vastuun siirron yhteydessä on sopinut vastaavansa kaikista asianmukaisista tehtä- vistä ja vastuista.

a) the term "competent authority" means the minister, government department or other authority having power to issue regu- lations, orders or other instructions having the force of law in respect of seafarers' hours of work or rest or the manning of ships;

b) the term "hours of work" means time during which a seafarer is required to do work on account of the ship;

c) the term "hours of rest" means time outside hours of work; this term does not include short breaks;

d) the term "seafarer" means any person defined as such by national laws or regula- tions or collective agreements who is em- ployed or engaged in any capacity on board a seagoing ship to which this Convention applies;

e) the term "shipowner" means the owner of the ship or any other organization or per- son, such as the manager or bareboat char- terer, who has assumed the responsibility for the operation of the ship from the shi- powner and who on assuming such respon- sibility has agreed to take over all the at- tendant duties and responsibilities.

OSA II.

MERENKULKIJOIDEN TYÖ- JA LEPO- AJAT

3 artikla

Jäljempänä 5 artiklassa määriteltyjen rajo- jen mukaisesti määrätään joko enimmäis- työajasta, jota ei saa ylittää tietyn jakson ai- kana, tai vähimmäislepoajasta, joka on an- nettava tietyn jakson aikana.

4 artikla

Tämän yleissopimuksen ratifioiva jäsen- valtio hyväksyy, että samoin kuin muiden- kin työntekijöiden, myös merenkulkijoiden normaali työaika perustuu kahdeksantunti-

PART II.

SEAFARERS' HOURS OF WORK AND HOURS OF REST

Article 3

Within the limits set out in Article 5, there shall be fixed either a maximum num- ber of hours of work which shall not be ex- ceeded in a given period of time, or a minimum number of hours of rest which shall be provided in a given period of time.

Article 4

A Member which ratifies this Convention acknowledges that the normal working hours' standard for seafarers, like that for other workers, shall be based on an eight-

seen työpäivään, että viikossa on yksi lepopäivä ja että kansalliset juhlapäivät ovat lepopäiviä. Tämä ei kuitenkaan estä jäsenvaltiota hyväksymästä tai rekisteröimästä työehtosopimusta, jossa merenkulkijoiden normaali työaika määritetään perusteella, joka ei ole epäedullisempi kuin tämä normi.

5 artikla

1. Työ- ja lepoaikojen rajat ovat seuraavat:

a) enimmäistyöaika saa olla enintään:

i) 14 tuntia 24 tunnin jakson aikana, ja
ii) 72 tuntia seitsemän päivän jakson aikana tai

b) vähimmäislepoajan on oltava vähintään:

i) kymmenen tuntia 24 tunnin jakson aikana, ja
ii) 77 tuntia seitsemän päivän jakson aikana.

2. Lepoajan saa jakaa korkeintaan kahdeksi jaksoksi, joista toisen on oltava vähintään kuusituntinen, ja peräkkäisten lepoaikojen väli saa olla korkeintaan 14 tuntia.

3. Kokoonkutsumiset, palo- ja pelastusveneharjoitukset ja harjoitukset, joista säädetään kansallisessa lainsäädännössä ja kansainvälisissä sopimuksissa, on suoritettava tavalla, joka mahdollisimman vähän häiritsee lepoaikoja ja joka ei aiheuta väsymystä.

4. Tilanteissa, joissa merenkulkija on päivystysvuorossa, esimerkiksi kun konetilassa ei ole valvojaa, merenkulkijalla on oltava riittävä korvaava lepoaika, jos normaali lepoaika häiriintyy työkuksista.

5. Jos työehtosopimusta tai välitystuomioita ei ole, tai jos toimivaltainen viranomaisen päättää, että sopimuksen tai välitystuomion määräykset, jotka koskevat 3 tai 4 kohtaa ovat riittämättömät, toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä määräyksistä, jotka varmistavat merenkulkijoille riittävän levon.

6. Mikään 1 ja 2 kohdan sisältämästä ei estä jäsenvaltiota soveltamasta kansallista

hour day with one day of rest per week and rest on public holidays. However, this shall not prevent the Member from having procedures to authorize or register a collective agreement which determines seafarers' normal working hours on a basis no less favourable than this standard.

Article 5

1. The limits on hours of work or rest shall be as follows:

a) maximum hours of work shall not exceed:

i) 14 hours in any 24-hour period; and
ii) 72 hours in any seven-day period;

or

b) minimum hours of rest shall not be less than:

i) ten hours in any 24-hour period; and
ii) 77 hours in any seven-day period.

2. Hours of rest may be divided into no more than two periods, one of which shall be at least six hours in length, and the interval between consecutive periods of rest shall not exceed 14 hours.

3. Musters, fire-fighting and lifeboat drills, and drills prescribed by national laws and regulations and by international instruments shall be conducted in a manner that minimizes the disturbance of rest periods and does not induce fatigue.

4. In respect of situations when a seafarer is on call, such as when a machinery space is unattended, the seafarer shall have an adequate compensatory rest period if the normal period of rest is disturbed by call-outs to work.

5. If no collective agreement or arbitration award exists or if the competent authority determines that the provisions in the agreement or award in respect of paragraph 3 or 4 are inadequate, the competent authority shall determine such provisions to ensure the seafarers concerned have sufficient rest.

6. Nothing in paragraphs 1 and 2 shall prevent the Member from having national

lainsäädäntöä tai menettelytapoja, joiden mukaisesti toimivaltainen viranomainen hyväksyy tai rekisteröi työehtosopimuksia, jotka sallivat poikkeuksia annettuihin rajoihin. Kyseisten rajoitusten tulee mahdollisuuksien mukaan noudattaa annettuja normeja, mutta niissä voidaan ottaa huomioon useammat tai pitemmät vapaa-ajat tai korvaavan vapaan myöntäminen, joka koskee vahtivuorossa olevia merenkulkijoita tai merenkulkijoita, jotka työskentelevät aluksella lyhyillä matkoilla.

7. Jäsenvaltion on vaadittava, että aluksella noudatettava työjärjestelytaulukko on esillä helpopääsyisessä paikassa ja että taulukosta ilmenee kunkin toimen osalta ainakin seuraavat asiat:

a) meri- ja satamatyöskentelyn aikataulu, ja

b) lippuvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön tai määräysten tai työehtosopimusten mukainen enimmäistyöaika tai vähimmäislepoaika.

8. Edellä 7 kohdassa mainittu taulukko on laadittava vakimuodossa laivan työskentelykielillä tai työskentelykielillä sekä englanniksi.

6 artikla

Alle 18-vuotiaat merenkulkijat eivät saa tehdä yötyötä. Tässä artiklassa "yöllä" tarkoitetaan aikaa, joka kestää ainakin yhdeksän tuntia yhtäjaksoisesti, mukaan lukien keskiyön ja aamuvuoden välinen aika. Tätä määräystä ei tarvitse soveltaa, jos 16—18-vuotiaiden nuorten merenkulkijoiden ohjelman- ja aikataulunmukainen koulutus häiriintyy.

7 artikla

1. Mikään tässä yleissopimuksessa ei rajoita aluksen päällikön oikeutta vaatia merenkulkijaa tekemään kuinka kauan tahansa työtä, joka on välttämätön aluksen, aluksella olevien ihmisten tai lastin välittömän turvallisuuden vuoksi, tai avun antamiseksi muille aluksille tai henkilöille, jotka ovat

laws or regulations or a procedure for the competent authority to authorize or register collective agreements permitting exceptions to the limits set out. Such exceptions shall, as far as possible, follow the standards set out but may take account of more frequent or longer leave periods or the granting of compensatory leave for watch-keeping seafarers or seafarers working on board ships on short voyages.

7. The Member shall require the posting, in an easily accessible place, of a table with the shipboard working arrangements, which shall contain for every position at least:

a) the schedule of service at sea and service in port; and

b) the maximum hours of work or the minimum hours of rest required by the laws, regulations or collective agreements in force in the flag State.

8. The table referred to in paragraph 7 shall be established in a standardized format in the working language or languages of the ship and in English.

Article 6

No seafarer under 18 years of age shall work at night. For the purpose of this Article, "night" means a period of at least nine consecutive hours, including the interval from midnight to five a.m. This provision need not be applied when the effective training of young seafarers between the ages of 16 and 18 in accordance with established programmes and schedules would be impaired.

Article 7

1. Nothing in this Convention shall be deemed to impair the right of the master of a ship to require a seafarer to perform any hours of work necessary for the immediate safety of the ship, persons on board or cargo, or for the purpose of giving assistance to other ships or persons in distress at

merihädässä.

2. Edellä 1 kohdan mukaisesti aluksen päällikkö voi peruuttaa toistaiseksi työ- tai lepoaikoja koskevan aikataulun ja vaatia merenkulkijaa tekemään työtä niin kauan kuin se on välttämätöntä, kunnes tilanne on palautunut normaaliksi.

3. Sen jälkeen kun tilanne on palautunut normaaliksi aluksen päällikön on mahdollisimman pian varmistettava, että merenkulkijat, jotka ovat työskennelleet aikataulun mukaisena lepoaikana, saavat riittävän lepoajan.

8 artikla

1. Jäsenvaltion on vaadittava, että merenkulkijoiden päivittäisestä työajasta tai päivittäisestä lepoajasta pidetään kirjaa 5 artiklan määräysten noudattamisen valvomiseksi. Merenkulkijalle on annettava jäljennös häntä koskevista merkinnöistä, jotka aluksen päällikkö tai tämän valtuuttama henkilö sekä merenkulkija ovat vahvistaneet.

2. Toimivaltainen viranomainen määrittelee menettelytavat, joilla kyseistä kirjaa aluksella pidetään, mukaan lukien merkintöjen kirjaamisen välinen aika. Merenkulkijoiden työ- tai lepoaikojen kirjaamismuodon päättää toimivaltainen viranomainen ottaen huomioon Kansainvälisen työjärjestön mahdolliset ohjeet tai käyttäen järjestön muuta vakiomuotoa. Kirjaamismuoto on annettava 5 artiklan 8 kohdassa määrätyllä kielellä tai määrätyillä kielillä.

3. Yleissopimusta koskevan kansallisen lainsäädännön säännösten ja asianomaisten työehtosopimusten jäljennökset on pidettävä aluksessa ja niiden on oltava miehistön helposti nähtävissä.

9 artikla

Toimivaltainen viranomainen tutkii ja vahvistaa 8 artiklassa mainitun kirjanpidon sopivin väliajoin valvoakseen niiden työ- tai lepoaikaa koskevien määräysten noudat-

sea.

2. In accordance with paragraph 1, the master may suspend the schedule of hours of work or hours of rest and require a seafarer to perform any hours of work necessary until the normal situation has been restored.

3. As soon as practicable after the normal situation has been restored, the master shall ensure that any seafarers who have performed work in a scheduled rest period are provided with an adequate period of rest.

Article 8

1. The Member shall require that records of seafarers' daily hours of work or of their daily hours of rest be maintained to allow monitoring of compliance with the provisions set out in Article 5. The seafarer shall receive a copy of the records pertaining to him or her which shall be endorsed by the master, or a person authorized by the master, and by the seafarer.

2. The competent authority shall determine the procedures for keeping such records on board, including the intervals at which the information shall be recorded. The competent authority shall establish the format of the records of the seafarers' hours of work or of their hours of rest taking into account any available International Labour Organization guidelines or shall use any standard format prepared by the Organization. The format shall be established in the language or languages provided by Article 5, paragraph 8.

3. A copy of the relevant provisions of the national legislation pertaining to this Convention and the relevant collective agreements shall be kept on board and be easily accessible to the crew.

Article 9

The competent authority shall examine and endorse the records referred to in Article 8, at appropriate intervals, to monitor compliance with the provisions governing

tamista, joilla tämä yleissopimus on jäsenvaltiossa saatettu voimaan.

hours of work or hours of rest that give effect to this Convention.

10 artikla

Article 10

Jos kirjanpito tai muu näyttö osoittaa, että työ- tai lepoaikoja koskevia määräyksiä on rikottu, toimivaltainen viranomainen edellyttää, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvittaessa mukaan lukien aluksen miehityksen tarkistaminen mahdollisien tulevien rikkomusten estämiseksi.

If the records or other evidence indicate infringement of provisions governing hours of work or hours of rest, the competent authority shall require that measures, including if necessary the revision of the manning of the ship, are taken so as to avoid future infringements.

OSA III.

PART III.

ALUSTEN MIEHITYS

MANNING OF SHIPS

11 artikla

Article 11

1. Kaikki alukset, joita tämä yleissopimus koskee, on miehitettävä riittävästi, turvallisesti ja tehokkaasti turvallisen miehityksen vähimmäistasoa koskevan asiakirjan tai toimivaltaisen viranomaisen antaman muun vastaavan asiakirjan mukaisesti.

1. Every ship to which this Convention applies shall be sufficiently, safely and efficiently manned, in accordance with the minimum safe manning document or an equivalent issued by the competent authority.

2. Määrättäessä, hyväksyttäessä tai muutettaessa miehityksen tasoa, toimivaltainen viranomainen ottaa huomioon:

2. When determining, approving or revising manning levels, the competent authority shall take into account:

a) tarpeen välttää ylityötä tai mahdollisuuksien mukaan supistaa ylimääräisten työtuntien määrää riittävän levon varmistamiseksi ja väsymyksen rajoittamiseksi, ja

a) the need to avoid or minimize, as far as practicable, excessive hours of work, to ensure sufficient rest and to limit fatigue; and

b) johtolauseessa mainitut kansainväliset asiakirjat.

b) the international instruments identified in the Preamble.

12 artikla

Article 12

Alle 16-vuotiaat eivät saa työskennellä aluksissa.

No person under 16 years of age shall work on a ship.

OSA IV.

LAIVANVARUSTAJAN JA ALUKSEN
PÄÄLLIKÖN VASTUU

13 artikla

Laivanvarustajan on varmistettava, että aluksen päälliköllä on käytettävissään tarpeelliset voimavarat tämän yleissopimuksen velvollisuuksien noudattamiseksi, mukaan lukien ne, jotka koskevat aluksen asianmukaista miehitystä. Aluksen päällikön on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että tästä yleissopimuksesta johtuvia, merenkulkijoiden työ- ja lepoaikoja koskevia vaatimuksia noudetaan.

OSA V.

SOVELTAMINEN

14 artikla

Jäsenvaltio, joka ratifioi tämän yleissopimuksen, vastaa sen määräysten soveltamisesta lainsäädännön avulla, paitsi milloin määräykset saatetaan voimaan työehtosopimuksesta, välitystuomioin tai oikeuden päätöksin.

15 artikla

Jäsenvaltion tulee:

- a) ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimiin, mukaan lukien asianomaiset pakotteet ja korjaavat toimenpiteet, varmistaakseen tämän yleissopimuksen määräysten tehokkaan toimeenpanon,
- b) ylläpitää asianmukaista tarkastuspalvelua valvoakseen tämän yleissopimuksen nojalla suoritettujen toimenpiteiden soveltamista ja antaa sille tarvittavat voimavarat tätä tarkoitusta varten, ja
- c) luoda menettelytavat tämän yleissopimuksen piiriin kuuluvista asioista tehtyjen

PART IV.

RESPONSIBILITIES OF SHIPOWNERS
AND MASTERS

Article 13

The shipowner shall ensure that the master is provided with the necessary resources for the purpose of compliance with obligations under this Convention, including those relating to the appropriate manning of the ship. The master shall take all necessary steps to ensure that the requirements on seafarers' hours of work and rest arising from this Convention are complied with.

PART V.

APPLICATION

Article 14

A Member which ratifies this Convention shall be responsible for the application of its provisions by means of laws or regulations, except where effect is given by collective agreements, arbitration awards or court decisions.

Article 15

The Member shall:

- a) take all necessary measures, including the provision of appropriate sanctions and corrective measures, to ensure the effective enforcement of the provisions of this Convention;
- b) have appropriate inspection services to supervise the application of the measures taken in pursuance of this Convention and provide them with the necessary resources for this purpose; and
- c) after consulting shipowners' and seafarers' organizations, have procedures to

valitusten tutkimiseksi neuvoteltuaan laivanvarustajien ja merenkulkijoiden järjestöjen kanssa.

investigate complaints relating to any matter contained in this Convention.

OSA VI.

PART VI.

LOPPUMÄÄRÄYKSET

PROVISIONS

16 artikla

Article 16

Tällä yleissopimuksella muutetaan yleissopimus, joka koskee palkkoja, työaikaa aluksessa ja miehitystä (muutettu), 1958, yleissopimus, joka koskee palkkoja, työaikaa aluksessa ja miehitystä (muutettu), 1949, yleissopimus, joka koskee palkkoja, työaikaa aluksessa ja miehitystä, 1946, ja yleissopimus, joka koskee työaikaa aluksessa ja miehitystä, 1936. Siitä päivämäärästä lukien, jolloin tämä yleissopimus tulee voimaan, yllä mainitut yleissopimukset eivät enää ole ratifioitavissa.

This Convention revises the Wages, Hours of Work and Manning (Sea) Convention (Revised), 1958; the Wages, Hours of Work and Manning (Sea) Convention (Revised), 1949; the Wages, Hours of Work and Manning (Sea) Convention, 1946; and the Hours of Work and Manning (Sea) Convention, 1936. As from the date this Convention has come into force, the above-listed Conventions shall cease to be open to ratification.

17 artikla

Article 17

Tämän yleissopimuksen virallisista ratifioinneista on rekisteröintiä varten lähetettävä ilmoitus Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle.

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

18 artikla

Article 18

1. Tämä yleissopimus sitoo vain niitä Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioita, joiden ratifioinnit Kansainvälisen työtoimiston pääjohtaja on rekisteröinyt.

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.

2. Yleissopimus tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun Kansainvälisen työtoimiston pääjohtaja on rekisteröinyt viiden jäsenvaltion, joista kolmella kullakin kauppalaivasto on bruttovoimaisuudeltaan vähintään miljoona, ratifioinnit.

2. This Convention shall come into force six months after the date on which the ratifications of five Members, three of which each have a least one million gross tonnage of shipping, have been registered with the Director-General of the International Labour Office.

3. Sen jälkeen tämä yleissopimus tulee voimaan kunkin jäsenvaltion osalta kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun sen ratifiointi on rekisteröity.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member six months after the date on which its ratification has been registered.

19 artikla

1. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio voi irtisanoa sen kymmenen vuoden kuluttua siitä päivästä, kun yleissopimus n alun perin tullut voimaan. lähettämällä ilmoituksen irtisanomisesta Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle rekisteröintiä varten. Kyseinen irtisanominen tulee voimaan vasta vuoden kuluttua rekisteröimispäivämäärästä.

2. Kukin tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio, joka ei vuoden kuluessa edellisessä kohdassa mainitun kymmenen vuoden määräajan päättymisestä käytä tämän artiklan mukaista irtisanomisoikeutta, on sidottu noudattamaan yleissopimusta seuraavan kymmenvuotiskauden ajan ja saa sen jälkeen irtisanoa tämän yleissopimuksen kunkin kymmenvuotiskauden päätyttyä tässä artiklassa määrätyn ehdoin.

20 artikla

1. Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava Kansainvälisen työjärjestön kaikille jäsenvaltioille tieto kaikista jäsenvaltioiden hänelle ilmoittamista ja rekisteröidyistä ratifioinneista ja irtisanomisista.

2. Kun 18 artiklan 2 kohdan mukaiset ehdot on täytetty, pääjohtajan on kiinnitettävä järjestön jäsenvaltioiden huomio yleissopimuksen voimaantulopäivämäärään.

21 artikla

Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille täydelliset tiedot kaikista edellisten artiklojen mukaisesti rekisteröimistään ratifioinneista ja irtisanomisista yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaista rekisteröintiä varten.

Article 19

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 20

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and denunciations communicated by the Members of the Organization.

2. When the conditions provided for in Article 18, paragraph 2, above have been fulfilled, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention shall come into force.

Article 21

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

22 artikla

Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston on, milloin se katsoo tarpeelliseksi, esiteltävä yleiskonferenssille tämän yleissopimuksen soveltamista koskeva selostus sekä tutkittava, onko tarpeen ottaa konferenssin työjärjestykseen kysymys yleissopimuksen uusimisesta osittain tai kokonaan.

Article 22

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

23 artikla

1. Mikäli konferenssi hyväksyy uuden yleissopimuksen, joka kokonaan tai osittain korvaa tämän yleissopimuksen, eikä uudessa yleissopimuksessa toisin määrätä, niin

a) jäsenvaltion ratifioidessa uuden korvaavan yleissopimuksen aiheutuu tästä välittömästi ipso jure tämän yleissopimuksen irtisanominen 19 artiklan ehdoista huolimatta jos ja kun uusi korvaava yleissopimus on tullut voimaan,

b) uuden korvaavan yleissopimuksen tultua voimaan eivät jäsenvaltiot enää voi ratifioida tätä yleissopimusta.

2. Tämä yleissopimus jää kuitenkin voimaan nykyisen muotoisena ja sisältöisenä niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat ratifioineet sen mutta eivät korvaavaa yleissopimusta.

Article 23

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides -

a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 19 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

24 artikla

Tämän yleissopimuksen englannin- ja ranskankieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Article 24

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative. 1958

(Käännös)

**KAUPPA-ALUKSISSA NOUDATETTAA
VAA VÄHIMMÄISTASOA KOSKE-
VAAN YLEISSOPIMUKSEEN, 1976,
LIITTYVÄ**

PÖYTÄKIRJA 1996

Kansainvälisen työjärjestön yleiskonferenssi,

jonka Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvosto on kutsunut koolle Geneveen ja joka on aloittanut 84. istuntokautensa 8. päivänä lokakuuta 1996, ja joka

ottaa huomioon kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevan yleissopimuksen, 1976, (jäljempänä "pääsopimus") 2 artiklan määräykset, joissa osaksi todetaan, että:

"kukin tämän yleissopimuksen ratifioiva jäsenvaltio sitoutuu:

a) luomaan sellaisen lainsäädännön, jossa määritellään sen alueella rekisteröidyille aluksille:

i) ihmishengen turvaamista aluksessa tarkoittavat turvallisuusvaatimukset, kelpoisuutta, työaika ja miehitystä koskevat vaatimukset mukaan lukien,

ii) asianmukainen sosiaaliturvajärjestelmä; ja

iii) työolosuhteet ja aluksessa asumiseen liittyvät järjestelyt, sikäli kuin niitä jäsenvaltion mielestä ei ole määritelty työehtosopimuksessa tai määrätty asianomaisten tuomioistuinten toimesta yhtä sitoviksi asianomaisiin laivanvarustajiin ja merenkulkijoihin nähden,

sekä varmistamaan siitä, että mainitun lainsäädännön määräykset ovat oleellisilta osiltaan samanmerkityksiset tämän yleissopimuksen liitteessä mainittujen yleissopimusten tai yleissopimusten artiklojen kanssa, mikäli jäsenvaltio ei ole muulla tavoin velvollinen panemaan täytäntöön kyseisiä yleissopimuksia" ja

toteaa myös pääsopimuksen 4 artiklan 1 kohdan määräykset, joissa todetaan, että:

PROTOCOL

OF 1996 TO THE MERCHANT SHIPPING (MINIMUM STANDARDS) CONVENTION, 1976

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office and having met in its Eighty-fourth Session on 8 October 1996, and

Noting the provisions of Article 2 of the Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (referred to below as "the principal Convention"), which states in part that:

"Each Member which ratifies this Convention undertakes:

a) to have laws or regulations laying down, for ships registered in its territory:

i) safety standards, including standards of competency, hours of work and manning, so as to ensure the safety of life on board ship;

ii) appropriate social security measures; and

iii) shipboard conditions of employment and shipboard living arrangements, in so far as these, in the opinion of the Member, are not covered by collective agreements or laid down by competent courts in a manner equally binding on the shipowners and seafarers concerned;

and to satisfy itself that the provisions of such laws and regulations are substantially equivalent to the Conventions or Articles of Conventions referred to in the Appendix to this Convention, in so far as the Member is not otherwise bound to give effect to the Conventions in question"; and

Noting also the provisions of Article 4, paragraph 1, of the principal Convention,

"jos tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio, jonka satamaan alus poikkeaa säännönmukaisella reitillään tai toiminnallisten syiden tähden, vastaanottaa valituksen tai saa näytön siitä, ettei kyseinen alus, yleissopimuksen tultua voimaan, ole tämän yleissopimuksen vaatimusten mukainen, se voi lähettää aluksen rekisteröintimaan hallitukselle selonteon toimittaen samalla siitä jäljennöksen Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle sekä ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuutta tai terveyttä aluksella selvästi vaarantavien olosuhteiden korjaamiseksi" ja

palauttaa mieleen työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää koskevan yleissopimuksen, 1958, 1 artiklan 1 kohdan, jossa todetaan, että:

"tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan 'syrjinnällä':

a) kaikkea erottelua, hyljeksintää tai suosintaa rodun, ihonvärin, sukupuolen, uskonnon, poliittisten mielipiteiden tai kansallisen tahi yhteiskunnallisen alkuperän perusteella, mistä on seurauksena, että samanlaiset mahdollisuudet ja yhdenvertainen kohtelu työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tehdään tyhjäksi tai niitä rajoitetaan;

b) kaikenlaista muuta erottelua, hyljeksintää tai suosintaa, josta on seurauksena, että samanlaiset mahdollisuudet ja yhdenvertainen kohtelu työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tehdään tyhjäksi tai niitä rajoitetaan, ja jonka jäsenvaltio on määritellyt kuultuaan edustavia työnantajia ja työntekijäjärjestöjä, mikäli niitä on, samoin kuin muita sopivia elimiä"; ja

palauttaa mieleen Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen, 1982, voimaantulo 16 päivänä marraskuuta 1994, ja

palauttaa mieleen Kansainvälisen merenkulkujärjestön merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan yleissopimuksen, 1978 (muutettu vuonna 1995),

päätää hyväksyä eräitä ehdotuksia, jotka koskevat pääsopimuksen osittaista muuttamista, mikä on istunnon esityslistalla nel-

which states that:

"If a Member which has ratified this Convention and in whose port a ship calls in the normal course of its business or for operational reasons receives a complaint or obtains evidence that the ship does not conform to the standards of this Convention, after it has come into force, it may prepare a report addressed to the government of the country in which the ship is registered, with a copy to the Director-General of the International Labour Office, and may take measures necessary to rectify any conditions on board which are clearly hazardous to safety or health"; and

Recalling the Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958, Article 1, paragraph 1, of which states that:

"For the purpose of this Convention the term 'discrimination' includes:

a) any distinction, exclusion or preference made on the basis of race, colour, sex, religion, political opinion, national extraction or social origin, which has the effect of nullifying or impairing equality of opportunity or treatment in employment or occupation;

b) such other distinction, exclusion or preference which has the effect of nullifying or impairing equality of opportunity or treatment in employment or occupation as may be determined by the Member concerned after consultation with representative employers' and workers' organisations, where such exist, and with other appropriate bodies"; and

Recalling the entry into force of the United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982, on 16 November 1994, and

Recalling the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, as amended in 1995, of the International Maritime Organization,

Having decided on the adoption of certain proposals with regard to the partial revision of the principal Convention, which is the

jäntenä kohtana, sekä

päättää, että nämä ehdotukset tulee laatia pääsopimuksen pöytäkirjan muotoon,

hyväksyy tänä 22 päivänä lokakuuta 1996 seuraavan pöytäkirjan, josta voidaan käyttää nimitystä Kauppa-aluksissa noudatettava vähimmäistasoa koskevaan yleissopimukseen, 1976, liittyvä pöytäkirja, vuodelta 1996:

1 artikla

1. Kunkin tämän pöytäkirjan ratifioivan jäsenvaltion tulee sisällyttää pääsopimuksen liitteenä olevaan yleissopimusluetteloon lisäliitteen A-osan sopimukset ja sellaiset mainitun liitteen B-osassa luetellut sopimukset, joita se mahdollisesti hyväksyy, alla olevan 3 artiklan mukaisesti.

2. Lisäliitteen A-osassa luetellun sopimuksen, joka ei ole vielä voimassa, sisällyttäminen toteutuu vasta sitten, kun kyseinen sopimus astuu voimaan.

2 artikla

Jäsenvaltio voi ratifioida tämän pöytäkirjan samanaikaisesti kuin se ratifioi pääsopimuksen, tai milloin tahansa sen jälkeen, lähettämällä pöytäkirjan virallisesta ratifiointista rekisteröintiä varten ilmoituksen Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle.

3 artikla

1. Kukin tämän pöytäkirjan ratifioivan jäsenvaltion tulee soveltuvilta osin ratifiointiasiakirjan mukana olevassa ilmoituksessa eritellä, minkä sopimuksen tai mitkä sopimukset se lisäliitteen B-osassa olevista sopimuksista hyväksyy.

2. Jäsenvaltio, joka ei ole hyväksynyt kaikkia lisäliitteen B-osassa lueteltuja sopimuksia, voi myöhemmin Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle lähetetyssä ilmoituksessa eritellä, minkä muun sopimuk-

fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals should take the form of a Protocol to the principal Convention;

adopts, this twenty-second day of October one thousand nine hundred and ninety-six, the following Protocol, which may be cited as the Protocol of 1996 to the Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976:

Article 1

1. Each Member which ratifies this Protocol shall extend the list of Conventions appearing in the Appendix to the principal Convention to include the Conventions in Part A of the Supplementary Appendix and such Conventions listed in Part B of that Appendix as it accepts, if any, in accordance with Article 3 below.

2. Extension to the Convention listed in Part A of the Supplementary Appendix that is not yet in force shall take effect only when that Convention comes into force.

Article 2

A Member may ratify this Protocol at the same time as or at any time after it ratifies the principal Convention, by communicating its formal ratification of the Protocol to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 3

1. Each Member which ratifies this Protocol shall, where applicable, in a declaration accompanying the instrument of ratification, specify which Convention or Conventions listed in Part B of the Supplementary Appendix it accepts.

2. A Member which has not accepted all of the Conventions listed in Part B of the Supplementary Appendix may, by subsequent declaration communicated to the Director-General of the International Labour

sen tai mitkä muut sopimukset se hyväksyy.

Office, specify which other Convention or Conventions it accepts.

4 artikla

Article 4

1. Jotta tämän pöytäkirjan 1 artiklan 1 kohdan sekä 3 artiklan tarkoitukset täyttyisivät asianomaisen viranomaisen tulee ennakoon käydä neuvotteluja edustavien laivanvarustaja- ja merenkulkijajärjestöjen kanssa.

1. For the purposes of Article 1, paragraph 1, and Article 3 of this Protocol, the competent authority shall hold prior consultations with the representative organizations of shipowners and seafarers.

2. Asianomaisen viranomaisen on niinpian kun mahdollista saatettava edustavien laivanvarustaja- ja merenkulkijajärjestöjen käyttöön tiedot, jotka koskevat Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan alla olevan 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoittamia ratifiointeja, ilmoituksia ja irtisanomisia.

2. The competent authority shall, as soon as practicable, make available to the representative organizations of shipowners and seafarers information as to ratifications, declarations and denunciations notified by the Director-General of the International Labour Office in conformity with Article 8, paragraph 1, below.

5 artikla

Article 5

Tässä pöytäkirjassa merenkulkijoiden kotimatka-oikeutta koskevan (muutetun) yleissopimuksen, 1987, katsotaan korvaavan merimiesten kotiin lähettämistä koskevan yleissopimuksen, 1926, mikäli jäsenvaltio hyväksyy ensin mainitun yleissopimuksen.

For the purpose of this Protocol, the Repatriation of Seafarers Convention (Revised), 1987, shall, in the case of a Member which accepts that Convention, be regarded as a replacement of the Repatriation of Seamen Convention, 1926.

6 artikla

Article 6

1. Tämä pöytäkirja sitoo vain niitä Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioita, joiden ratifioinnit Kansainvälisen työtoimiston pääjohtaja on rekisteröinyt.

1. This Protocol shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.

2. Tämä pöytäkirja tulee voimaan kahden toista kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun viiden jäsenvaltion, joista kolmen jäsenvaltion kunkin kauppalaivaston bruttovetoisuus on vähintään miljoona, ratifioinnit on rekisteröity.

2. This Protocol shall come into force 12 months after the date on which the ratifications of five Members, three of which each have at least one million gross tonnage of shipping, have been registered.

3. Sen jälkeen tämä pöytäkirja tulee voimaan kunkin jäsenvaltion osalta kahden toista kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun sen ratifiointi on rekisteröity.

3. Thereafter, this Protocol shall come into force for any Member 12 months after the date on which its ratification has been registered.

7 artikla

Tämän pöytäkirjan ratifioinut jäsenvaltio voi irtisanoa pöytäkirjan aina silloin, kun pääsopimuksen 7 artikla mahdollistaa pääsopimuksen irtisanomisen, lähettämällä ilmoituksen irtisanomisesta Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle rekisteröitäväksi. Tämän pöytäkirjan irtisanominen tulee voimaan vasta vuoden kuluttua sen rekisteröimisestä.

Article 7

A Member which has ratified this Protocol may denounce it whenever the principal Convention is open to denunciation in accordance with its Article 7, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Denunciation of this Protocol shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

8 artikla

1. Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava Kansainvälisen työjärjestön kaikille jäsenvaltioille tieto kaikista jäsenvaltioiden hänelle ilmoittamista ja rekisteröidyistä ratifioinneista, ilmoituksista ja irtisanomisista.

2. Kun 6 artiklan 2 kohdassa määrätty edellytykset ovat toteutuneet, pääjohtajan tulee kiinnittää järjestön jäsenvaltioiden huomio pöytäkirjan voimaantulopäivämäärään.

Article 8

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications, declarations and acts of denunciation communicated by the Members of the Organization.

2. When the conditions provided for in Article 6, paragraph 2, above have been fulfilled, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Protocol shall come into force.

9 artikla

Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille täydelliset tiedot kaikista edellisten artiklojen mukaisesti rekisteröimistään ratifioinneista ja irtisanomisista Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaista rekisteröintiä varten.

Article 9

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

10 artikla

Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston on, milloin se katsoo tarpeelliseksi esiteltävä yleiskonferenssille tämän pöytäkirjan soveltamista koskeva selostus sekä tutkittava, onko tarpeen ottaa konferenssin työjärjestykseen kysymys pöytäkirjan uusimisesta osittain tai kokonaan.

Article 10

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Protocol and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in

whole or in part.

11 artikla

Mikäli tätä pöytäkirjaa halutaan muuttaa ja sulkea se ratifioinneilta, pääsopimuksen 11 artiklan määräyksiä tulee soveltaa mutatis mutandis.

Article 11

For the purposes of revising this Protocol and closing it to ratification, the provisions of Article 11 of the principal Convention shall apply mutatis mutandis.

12 artikla

Tämän pöytäkirjan englannin- ja ranskan-kieliset tekstit ovat kumpikin yhtä todistusvoimaiset.

Article 12

The English and French versions of the text of this Protocol are equally authoritative.

Lisäliite

Supplementary Appendix

Osa A

Yleissopimus, joka koskee laivaväen asuntoja aluksessa (täydentävät määräykset), 1970, nro 133

Yleissopimus, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä, 1996, nro 180

Part A

Accommodation of Crews (Supplementary Provisions) Convention, 1970 (No. 133) and

Seafarers' Hours of Work and the Manning of Ships Convention, 1996 (No. 180)

Osa B

Yleissopimus, joka koskee merenkulkijain kansallisia henkilöllisyystodistuksia, 1858, nro 108

Yleissopimus, joka koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista, 1971, nro 135

Yleissopimus, joka koskee merenkulkijoiden terveyden- ja sairaanhoitoa, 1987, nro 164

Yleissopimus, joka koskee merenkulkijoiden kotimatka-oikeutta (muutettu), 1987, nro 166

Part B

Seafarers' Identity Documents Convention, 1958 (No. 108)

Workers' Representatives Convention, 1971 (No. 135)

Health Protection and Medical Care (Seafarers) Convention, 1987 (No. 164)

Repatriation of Seafarers Convention (Revised), 1987 (No. 166)